

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19613/2024
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Тијана Црвенковић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1347/24 од 19.06.2024. године, у седници одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1347/24 од 19.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1347/24 од 19.06.2024. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 438/2023 од 21.03.2024. године, којом је тужени обавезан да тужиоцима исплати и то АА 14.170.671,70 динара и ББ 10.899.023,13 динара, са законском затезном каматом на ове износе почев од 21.03.2024. године до исплате; утврђено да је тужени стекао право јавне својине у 230/240 делова на парцели .. и у 230/240 делова на парцели .., које се обе воде код РГЗ СКН Нови Сад 1, КО Ветерник, уписане у листу непокретности број .., те тужиоци обавезани да трпе да тужени упише право јавне својине на њиховим сувласничким припадностима; тужени обавезан да тужиоцима солидарно надокнади парничне трошкове од 883.115,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити тужени конкретизује битне повреде поступка због којих се ревизија по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела број .. површине 703 м² и парцела број .. површине 914 м², уписане су у листу непокретности број .. КО Ветерник, њива 6. класе, земљиште у грађевинском подручју, са правом сусвојине тужилаца и то АА у по 130/240 делова и ББ у по 100/240 делова. Према планским актима, парцеле су намењене у целости за јавну саобраћајну површину – регулацију улица ..., ... и улице која још није добила назив. Обе парцеле фактички се користе као јавна саобраћајна површине и делимично су опремљене комуналном инфраструктуром. Тржишна цена 1 м² спорних парцела износи 16.180,26 динара, што за површину земљишта на коме су тужиоци сувласници представља износе који су им досуђени побијаном пресудом.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, нижестепени судови усвајају постављени тужбени захтев, пошто су спорни делови парцела тужилаца постали добро у општој употреби, односно у јавној својини туженог у смислу члана 10. став 2. Закона о јавној својини. По овој законској одредби, добрима у општој употреби у јавној својини сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пруги или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Пошто је фактички дошло до лишавања права својине тужилаца у јавном интересу, њима припада право на правичну накнаду у складу са одредбама члана 58. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Врховни суд прихвата као правилну примену материјалног права на којој су нижестепени судови засновали одлуке.

У конкретном случају, спорна површина земљишта фактички представља јавни, прилазни пут грађевинским плацевима, који се користи од неодређеног броја лица. Ова јавна површина делимично је инфраструктурно опремљена и представља саставни део улица ..., ... и улице која још није добила назив у насељеном месту Ветерник. Пошто не постоји могућност враћања парцеле у пређашње стање, односно успостављање својинских овлашћења тужилаца на спорној површини, без значаја остају наводи туженог, које је истицао и у жалбеном поступку, да није утврђена чињеница када је и ко спорну парцелу изузео из поседа тужилаца.

Исправност става нижестепених судова заснована је на дугогодишњој пракси Европског суда за људска права у примени члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права по којој губитак сваке могућности да се располаже својом имовином представља случај *de facto* експропријације, који није у складу са правом на мирно уживање имовине. Уставни суд има идентичан став, сматрајући да ако се ради о преласку *de facto* земљишта у својини власника у намену која се може уподобити општој употреби, односно јавној својини, јединица локалне самоуправе има обавезу да ранијем власнику исплати одговарајућу накнаду, при чему

се ради о незастаривом праву (одлука Уставног суда Уж 206/2015 од 22.06.2017. године). У конкретном случају, изградњом улице промењена је намена наведених парцела и више се не ради о приватном добру, већ о јавном добру – о јавној саобраћајној површини, па пошто је тужиоцима повређено право на имовину, правилно су им досуђене накнаде које представљају адекватно обештећење.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**